

DAN BĂLĂNESCU

Dan Bălănescu s-a născut la Pitești, în 14 martie 1974. După o copilărie fericită și liberă, a intrat în vârtejul vieții, urmând școli, licee și facultăți, deznodământul fiind o specializare în relații economice internaționale și un mare semn de întrebare în legătură cu ce avea să facă în viitor. Într-un final a ales o carieră diplomatică, care a culminat cu acreditarea în postul de ambasador al României în Republica Lituania, în septembrie 2012. Scrie de când se știe, însă prima carte de povestiri scurte – *O călătorie pe Lună* – a publicat-o abia în 2002, urmată în 2011 de

volumul de povestiri umoristice *Ambasada veselă* inspirat din atmosfera diplomatică de la Praga. *Smintiții* este primul său roman.

Vocea autorului

„*Smintiții* exprimă fascinația, înțelegerea și, într-o oarecare măsură, neliniștea mea în fața spaimelor copleșitoare care îi stăpânesc pe unii dintre semenii noștri. Personajele romanului meu nu sunt protejate de vâlul acela fin care nouă, celorlalți, ne umbrește gândirea, ferindu-ne de conștientizarea în mod profund a destinului tragic al ființei umane: bătrânețea, boala, moartea, poate chiar osânda veșnică. De aceea, pentru a supraviețui, personajele mele aleg o soluție drastică.”

Dan Bălănescu

DAN BĂLĂNESCU

SMINTIȚII

SMINTIȚII

Dan-Adrian Bălănescu

Copyright © 2012 Editura ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BĂLĂNESCU, DAN-ADRIAN

Smintiții / Dan-Adrian Bălănescu. – București: ALLFA,
2012

ISBN 978-973-724-459-8

821.135.1-31

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2012 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Martin Zick

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Liliana Urian

Design copertă: Alexandru Novac

I

În lume

Pentru Berbelina

*Nimic din ce e trecător nu merită privit
cu prea multă seriozitate.*

Capitolul 1

Viața lui Benone Burb ia o întorsătură nebănuită

Într-o seară, pe neașteptate, așa cum se petrec toate marile descoperiri, Benone Burb, casier într-un cunoscut hipermarket, fu cutremurat de o revelație tulburătoare: trecuseră ani de zile de când nu mai râsese. De fapt, nici nu mai ținea minte când râsese ultima oară. Și nu se gândea la un râs nebunesc, cu accente isterice, ci la un hohot obișnuit și decent, care să exprime încântarea psihică față de o anumită situație. Cu cât analiza mai îndeaproape această descoperire, cu atât mai tragică i se părea. Și cel mai rău era că, oricât se străduia, nu găsea vreun motiv de râs. Avea o nevastă slută și cicălitoare, un copil răzgâiat, obraznic și cam scurt de minte, un serviciu plictisitor și prost plătit, era înconjurat de oameni încuiați și invidioși și, pe deasupra, mai era și sărac. Și cum să râdă, când la televizor rula numai drame, când oamenii arătau ponosiți și triști, iar lumea în care trăia era urâtă și rea?!

Își aminti cum, de mult, râdea zilnic, erau momente în care se prăpădea de râs. Râdea cu prietenii, râdea la filme, râdea de tot felul de lucruri. Ce se schimbase de atunci? Citise un articol în ziar despre niște paraziți care atacă creierul și provoacă un fel de sindrom de izolare socială. Era convins că e bolnav, infectat cu acei paraziți, animale microscopice care i-au furat fericirea.

De pe canapea, unde își petrecea mai toate serile, Benone Burb își contempla existența searbădă, lipsită de orice bucurii. Din dormitor auzi mormurul vocilor nevastei și copilului. Afară, zgomoatele înăbușite ale lumii.

Abătut, deschise televizorul. Schimbă program după program și se opri la o emisiune de dezbatere politică. În platou, mai-marii vremii analizau o problemă de importanță capitală: circuitul comercial al brânzei de oaie. Se aduceau argumente, se ofereau

imagini sugestive, se spuneau replici tăioase; pe scurt, o luptă în toată regula.

Pe un alt canal, doi bărbați înalți și bărboși prezentau avantajele unor benzi magnetice antidurere, iar pe un altul, câteva vedete fără portofoliu încercau să-și facă reclamă explorând jungla amazoniană.

Benone simți cum îl ia somnul. Plictisit, schimbă din nou programul și găsi o emisiune în care un comic necunoscut se strâmba și spunea bancuri. Născocise un gag neobișnuit despre povestea unui politician dispus să renunțe la mandatul de parlamentar de dragul unei profesoare de chimie, care îl fascinasă cu un complex de reacții chimice. Comicul făcu o serie de remarci nostime despre combinația explozivă dintre un politician și o chimistă și-și încheie numărul cu următoarea poantă: „Știți ce se naște din relația unui politician cu o chimistă? Un polimer!”

Deși nu înțelegea prea bine bancul, casierul superior găsi cuvântul „polimer” atât de hazliu, încât îl bufni râsul. Comicul îi stârnise interesul. Căută repede în programul TV și găsi numele emisiunii: „Andronic Mnemonic.” La câteva minute, descoperi pe internet și numele artistului: Andronic Regina. În noaptea aceea, înainte de a adormi, un gând i se strecură în minte: ce-ar fi să îi scrie o scrisoare și să îi propună o întâlnire? Poate va reuși să râdă în hohote, ca altădată.

Când se trezi a doua zi de dimineață, o văzu pe nevastă-sa, Martina, aranjând masa. Joia, Benone lucra în tura a doua, însă pe ea o așteptau clienții. Era coafeză la un mall. Cât fusese răcită, patroana o obligase să poarte o mască albă. Pe Elisei, copilul lor, tot ea îl ducea zilnic la grădiniță, la un centru din apropiere. Pe drumul spre grădiniță era un spital de nebuni pe care îi auzea mai mereu urlând. Cineva îi spusese femeii că nebunii furioși sunt sedați și legați de paturi, ba chiar închiși în cuști cu bare de fier. Nu se gândise mult la asta, dar detaliul o impresiionase.

Agitația de dimineață trecu greu, iar Benone își privi gânditor familia pe geam. Copilul se întoarse și-i făcu cu mâna, dar el se retrase în spatele unei perdele.

Se mai învârti puțin prin casă, apoi deschise calculatorul și căută pe Google adresa electronică a comicului. Cu un pahar de lapte alături, Benone începu să scrie:

Stimate domnule comic,

Mă numesc Benone Burb și sunt casier superior la hipermarketul Noland. Aseară v-am urmărit cu interes emisiunea la televizor și, vă spun cu mâna pe inimă, m-ați înveselit. Sunteți deosebit de talentat, atât de talentat încât am bufnit în râs la poanta cu polimerul.

Stimate domnule comic, dacă aveți puțină răbdare, vă spun pe scurt problema mea. Sunt bolnav, infectat cu paraziți cerebrali care m-au lipsit de capacitatea de a râde. Cred că întâlnirea cu dumneavoastră ar fi o adevărată terapie.

Vă propun să ne întâlnim mâine, 23 iunie, în fața hipermarketului Noland, la orele 15, după ce ies din tură. Voi fi îmbrăcat cu o salopetă largă, albastră, pe care scrie Noland cu litere roșii, înclinate. Sunt înalt și slab și am o aluniță în vârful nasului.

Cu deosebită stimă,

Benone Burb, casier superior.

În aceeași seară, Benone primi următorul răspuns:

Salve Benone,

E numele tău pe bune sau ți-ai ales un pseudonim? Merci de aprecieri, bătrâne, mi-ai luat o piatră de pe inimă. Ai umor, am râs cu poftă. La 3 nu pot, atunci mă trezesc. Ce-ai zice de 6, la fântâni?

Înainte de culcare, Benone își anunță nevasta că a doua zi va întârzia, fiind convocat la o ședință de coordonare a casierilor superiori ținută de un manager internațional venit special de la Londra. Nevastă-sa nu îl crezu, dar nu își bătu capul cu asta.

Ziua următoare se scurse încet. Benone avusese o noapte albă, preocupat de întâlnirea cu celebrul comic. De oboesală și neatenție, greșea mereu restul, iar clienții erau nemulțumiți.

Şeful casierilor îi făcu observație:

— Fii atent, e a treia oară pe ziua de azi când ești anunțat la *Reclamații*. Să nu se mai întâmple!

Benone se strădui din răputeri. Numără banii cu atenție și trecu produsele o singură dată prin fața aparatului de citit coduri de bare.

Peste tot, handicapații angajați ai hipermarketului urmăreau cu suspiciune clienții. Deși nu-i spusese nimeni, Benone înțelesese că politica firmei era să angajeze handicapați în serviciul de securitate pentru a plăti mai puține impozite. În plus, handicapații erau foarte zeloși, prindeau zilnic zeci de clienți-infractori. Şeful serviciului de securitate, handicapat la rândul lui, îi felicita la sfârșitul fiecărei zile și le oferea mici atenții. Lui Benone, oamenii aceștia cocoșați, miopi sau dereglați mintal nu-i plăceau, îi induceau o stare de neliniște și o indispoziție stomacală. De aceea fu foarte mirat când unul dintre ei, un bărbat fără degetele de la mâna stângă, îl întrebă colegial dacă nu ar vrea să se transfere în serviciul lor.

— Am auzit vorbindu-se de asta, făcu el, cu un aer misterios.

Apoi încercă să-l încurajeze:

— La noi nu există cifre, litere sau coduri de bare. Totul e simplu ca lumina zilei. Și poți chiar percheziționa corporal cliențe tinere și proste.

— Nu mă interesează, se stropși supărat Benone. Însă observă cu îngrijorare cum şeful serviciului de securitate, un obez cu picioare umflate și un fund imens, îl urmărește cu luare-aminte.

Hipermagazinul era un sistem monstruos, cu fel și fel de secții tentaculare, în care sute de oameni își desfășurau robotic activitatea zilnică fără ca cel puțin să se cunoască. Nu se știau nici măcar angajații aceluiași departament, cum ar fi serviciul casierilor, o castă pestriță, multinațională, de creiere pline de cifre și oferte. Între casieri existau rivalități și antipatii. Nu ieșeau împreună în oraș, se evitau pe stradă și făceau tot posibilul să câștige simpatia șefului.

În schimb, le priveau cu duioșie pe tinerele patinatoare angajate ale nou-creatului serviciu de asistență clienți. Între casieri și

patinatoare exista o colaborare intimă: la simpla apăsare a unui buton, o fată tânără și drăguță apărea ca din neant pe role, înhăța produsele abandonate de clienți și dispărea în neantul magazinului. Benone Burb o simpatiza în mod deosebit pe Tamara, o adolescentă trupeșă și rapidă care îi atingea mereu degetul mic. Deși încercase să aprofundeze dialogul cu ea, Tamara îi răspundea mereu din fugă, cu spatele.

Mai era și serviciul bucătarilor. La ora prânzului, Benone apăsa pe un alt buton și, la casa pe care o păstorea, se producea o buleală spontană. Clienții făceau o mișcare de rotație și își reorientau cărucioarele spre alte case, unde casierii proaspăt hrăniți îi priveau galeș, cu o răbdare infinită.

— Casa se închide, anunța Benone profesional când vreo băbuță surdă își așeza, tacticoasă, pungile cu lapte pe banda rulantă.

Masa este un moment important și deosebit de plăcut în viața casierului superior. Profitând de statutul privilegiat de angajat al marelui magazin, Benone se strecura înaintea muritorilor de rând și comanda întunecat:

— Dați-mi și mie, domnișoară, o jumătate de pui cu cartofi natur.

Când domnișoara se numea Mihaela, Benone zăbovea minute în șir la masa de tip bar, savurând pielea crocantă a puiului rumen și privind-o cu coada ochiului pe chelnerița sprintenă și surzătoare.

După prânz, Benone se întoarse abătut spre casa de marcat. În drum îi ieși Gregor, responsabil cu supravegherea în sectorul D. Gregor avea buză de iepure și vorbea lăcrimând.

— Te caută şeful, zise el subțire, bolnăvicios.

În mâna stângă, Gregor ținea o țeavă albastră lungă, dintr-un material metalic. Vorbind, agita fără niciun motiv țeava în direcția lui Benone.

— Care șef? întrebă nelămurit casierul superior.

— Şeful nostru, vezi bine, răspunse zămbitor Gregor. Cred că vrea să-ți facă o ofertă interesantă.

— Mie? De ce mie?

— Ei, tuturor ne vine rândul, comentă Gregor misterios.

Apoi își flutură fericit țeava în aer și se feri la timp de impac-
tul cu o asistentă patinatoare.

Trecând printre rafturi, Benone simți mirosul proaspăt al iaurtului. În depărtare, la bucătărie, Mihaela împărțea pulpe în stânga și în dreapta. Casierii trebuiau de zor, iar clienții se fo-
iau nerăbdători la cozi. Benone avea senzația nelămurită că toți
acești oameni sunt ruși de vocile lor, care căpătaseră o existență
de sine stătătoare. Vuietul omenesc din magazin se împletea cu
muzica suavă care împingea clienții spre cheltuieli nesăbuite, în
timp ce casieri, patinatoare, organizatoare, crainice, șefi de ra-
ioane și manageri se mișcau în tăcere, ca într-un film mut.

Deși n-ar fi vrut, parcă împins de la spate, Benone se îndreptă
resemnat spre biroul imens al obezului șef al serviciului de secu-
ritate. Mergând, observă ochii colegilor cercetându-l cu interes.
Benone trecu printr-o încăpere slab luminată, unde oameni în sa-
lopete albastre, șoptind vorbe de neînțeles cu accent ucrainean,
împingeau pe o rampă butoaie uriașe cu bere. Lângă ei, un grup
de evrei roșcați se luptau cu zeci de baxuri cu apă minerală și,
ceva mai departe, o ceată de țigani tăia de zor mușchiuleț cu niște
cuțite uriașe. Era serviciul de aprovizionare, populat cu bărbați
masivi, zdrențăroși și neînfricați. Văzându-l pe Benone, ucraine-
nii râseră gros și îi făcură loc.

— Domnule casier superior, sperăm să nu ne supraveghezi
prea tare.

Benone trecu repede, zâmbind prosteste. Nu înțelegea nimic
din ce se petrecea și aștepta întâlnirea cu obezul Mihail ca pe o
izbăvire.

În biroul lui spectaculos, obezul Mihail, șeful serviciului de
securitate, trona impunător pe un fotoliu făcut pe comandă. În
fața lui, își așteptau rândul pulpe rumene de pui, amestecate cu
salate de tot felul și cartofi franțuzești. Din când în când, ucrai-
nenii deschideau ușa și, vădit intimidăți, se scuzau și se retră-
geau spășiți.

— Știi de ce te-am chemat? se interesă binevoitor Mihail.

— Nu, răspunse Benone încet.

— Hai, hai, răsă Mihail. Să lăsăm scenografia. Doar ai fost
prevenit.

— Nu înțeleg, se miră Benone.

— Ce s-o mai lungim, se hotărî brusc Mihail. Vei lucra în
serviciul nostru. Serviciul de supraveghere atentă a angajaților
magazinului nostru a încheiat un raport care te vizează. Ți-au
fost analizate activitatea de până acum, interacțiunea cu clienții,
potențialul comunicațional, gestică, râsul, amprenta mentală, ra-
porturile intercolegiale etc., etc. Ce să-ți mai spun? Pe scurt,
concluzia raportului este necesitatea transferării tale urgente la
serviciul de securitate. Adică la noi!

Benone îl privi tâmp, părând să nu priceapă o iotă. La fel de
mirat se uită la tigva cheală a unui ucrainean mărunț care tocmai
deschisese prudent ușa.

— Afară! țipă Mihail.

Apoi, întorcându-se spre Benone, continuă cu o voce blân-
dă:

— N-ai știut nimic din toate astea, nu-i așa? Bănuiam eu, bă-
nuiam. În hipermagazinul nostru, dragă domnule Burb, nimic nu
e lăsat la voia întâmplării. Să luăm, de pildă, relațiile sentimen-
tale.

Aici, Mihail răsă cu poftă, clătinându-și colacii imenși de
grăsime din jurul abdomenului.

— Pentru serviciul special, nimic nu este ascuns. Noi știm,
de pildă, că ai o slăbiciune pentru domnișoara Mihaela și tânjești
pe ascuns după patinatoarea Tamara. Nimic nu ne scapă! Mai
știm, cum să nu, că îți place puiul fript cu cartofi natur, că ai o ne-
vastă urâtă și că băiețelul tău este făcut cu un negru din Zambia.
Nici p-asta n-o știai, nu? Ha, ha, ha!

Benone Burb îl privi prost, cu gândurile aiurea.

— Despre asta e vorba! repetă amuzat obezul Mihail, văzând
că Benone nu reacționează în niciun fel. Îți lipsește capacitatea de
atenție. Te rog să iei loc lângă mine.

Șeful serviciului de securitate începu să-i vorbească despre
avantajele importante ale apartenenței la structura pe care avea
onoarea s-o conducă. Îi explică, astfel, că ofițerii de securitate
(așa îi plăcea să-i numească pe bărbații cu handicapuri de tot felul)
sunt persoane respectate, în fața cărora tremură și clienții, și asis-
tentele patinatoare, ba chiar și managerii, care nu știu niciodată

dacă nu cumva sunt supravegheați și ei. Urmărirea clienților era numai o părtică din activitatea complexă și indispensabilă a serviciului de supraveghere. Serviciul era subordonat direct președintelui-director general, iar membrii serviciului îi erau supuși nemijlocit lui, obezului Mihail.

— Servește, te rog, o aripioară de pui. Știu că aici ne potrivim. Cu alte cuvinte, concluzionă el, de mâine începi lucrul la noi. Astăzi ai timp să predai gestiunea – de fapt, ce mare gestiune, îți faci casa. Iar de mâine, ne întâlnim din nou aici. Îți voi face un scurt instructaj, primești uniforma specială și – pe cai! Știu, zâmbi Mihail, deslușind ceva în privirea încrețoasă a casierului, te gândești că nu poți face parte dintr-un serviciu de persoane handicapate. E adevărat, eu sunt obez, Gregor e pocit, Achim e chior. Dar să știi, domnule Burb, că probleme avem cu toții. Nici tu nu ești scutit, râse Mihail. Nu ești scutit deloc.

Benone Burb se ridică încetișor de pe scaun. Ca la un semn, ușa se deschise și ucrainenii se năpustiră înăuntru, de parcă ar fi știut că audiența se sfârșise. Foarte sprinten, Mihail îi dirijă cu profesionalism, le explică unde trebuie să lase butoaiile și ce mai așteaptă de la ei. La ieșire, Benone aproape fu pus la pământ de doi țișani voinici.

„Trebuie neapărat să mă întâlnesc cu comicul“, se gândi el. „Aici nu se mai poate trăi.“ Ca o săgeată, Tamara trecu pe lângă el, afundându-se în întunericul depozitului. Apoi se așternu liniștea, o liniște lugubră, prevestitoare de rele.

Capitolul 2

Comicul Andronic își dă măsura talentului

Știind că urma să fie transferat la serviciul de securitate, Benone trată cu indiferență clienții. O tânără frumoasă, cu tenul sănătos, cu o aluniță ispititoare pe gât, bronzată și zâmbitoare, îi întinse un card, iar Benone se moșmondi o groază până efectuă plata. Nu înțelegea de ce oamenii folosesc cardurile. Hypermarketurile și cardurile bancare erau invențiile cele mai perfide ale comercianților. Invenții de geniu, care ar fi meritat premiul Nobel. Cu un card în buzunar și o infinitate de mărfuri la dispoziție, într-o atmosferă plăcută, clientul nu avea altceva de făcut decât să cheltuiască, să cheltuiască și iar să cheltuiască.

Într-un final, veni și sfârșitul programului. Benone își strânse tacticos lucrurile personale, aruncă priviri scurte colegilor casieri, care îi zâmbiră compătitor, și își făcu loc afară.

— O să te învăț trucurile meseriei! îi strigă Gregor din urmă, fericit. Numai să fii receptiv!

Receptiv, nereceptiv, Benone nu avea de ales. Se gândise, la un moment dat, să solicite o audiență la directorul de resurse umane, să-i explice situația lui particulară, experiența deosebită în treburile casieriei, și să-i solicite cu fermitate, fără ezitări, anularea deciziei de transfer. Însă avusese sentimentul zădărnici-ei. Fără îndoială, directorul, omul acela mic și hoțoman, cu ochi mijiți și răzători, nu-l va asculta. Ba va mai atrage și atenția asupra lui și, pe urmă, poate că decizia transferului fusese luată chiar de director. Teamă confruntării cu superiorii ierarhici îl birui. De fapt, întotdeauna își acceptase destinul fără să protesteze. Așa cum rezistase zece ani alături de o femeie pocită și rea, la fel avea să reziste și în serviciul de securitate. Și poate, cine știe, noua poziție avea să-i aducă și surprize plăcute.

Afară era foarte cald și Benone își târșâi picioarele cu greutate. Până la întâlnire mai erau patru ore și nu știa cum să-și umple timpul. Privi cerul, de un albastru spălăcit, unde pluteau doi nori întunecați. „Poate plouă“, își spuse Benone, posomorât.

Se simțea amețit și dezorientat. Afară era zăpușeală și vedea căldura distinct, ca și cum ar fi privit realitatea printr-un geam prost tăiat. La doi pași, un taximetrist burtos și îmbătrânit privea cu plăcere și resemnare o tânără elegantă. Ceva mai departe, o fetiță la vreo treisprezece ani, cu un nefiresc aer matur, îl țintui lung pe Benone și chicoti poznașă. Bărbatul simți un gol în stomac.

Ceva mai târziu, se așeză pe o bancă. Pe dinainte i se perindau mulțimi de oameni, iar el se gândea cât de ciudați sunt cu toții. Văzu un bărbat înalt, îmbrăcat cu un maieu alb, ieșit din pantaloni. Chipul lui, brăzdat de riduri, era în pragul îmbătrânirii. Benone Burb fu copleșit de voința misterioasă și apăsătoare care decidea în privința tinereții și bătrâneții. Se gândi că și chipul lui se va smochini, părul îi va albi și picioarele îl vor lăsa. Însă la fel de bine era posibil ca voința divină să hotărască altfel și el, Benone, proaspăt agent de securitate, să se împiedice pe stradă, să-și rupă o mână și, în drum spre spital, ambulanța să intre într-un pom, de unde să-l înhațe diavolii. Rumegând aceste gânduri sumbre, Benone Burb se îndreptă spre locul de întâlnire cu celebrul comic.

În după-amiaza aceleiași zile, comicul Andronic Regina se ridică din pat și privi mohorât pe fereastră. Un nor molău plutea pe cerul alburii de vară și copacii își scuturau frunzele de parcă ar fi fost supărați de ceva. „Te pomenești că răcesc“, se sperie Andronic. „Mai bine n-aș ieși afară.“ Dar își aminti de neobișnuita scrisoare a admiratorului său și se gândi că, poate, întâlnirea îl va inspira. În ultima vreme nu mai născocise nimic nou și producătorul îl amenința cu desfacerea contractului. Dar ce putea el să facă? Inspirația nu vine la comandă, are căile ei misterioase. Își aminti cum, în școală, stârnea râsul colegilor cu scălbâmbăielile

lui, și asta îi garanta succesul la fete. După o tinerețe tumultoasă, se însurase cu o regină a frumuseții, fostă Miss Stomatologie, care purta numele predestinat de Prințesa. După unele ezitări, fata îl acceptase de bărbat, înfruntând curajoasă ridicolul noului nume, Prințesa Regina. După ce dragostea inițială s-a stins, iar Andronic și-a epuizat rezerva de glume, Prințesa a început să tânjească după libertate, după iubire – pe scurt, după tinerețea pierdută. Comicul era însă o persoană greu de părăsit.

După ce se trezi de-a binelea, Andronic Regina simți o durere ascuțită la degetul mare și văzu că i se înnegrise. „Ce-o avea?“ se gândi speriat. Îi era frică de boli și se impacienta fără motiv. Își privi degetul cu luare-aminte și își spuse că trebuie să îl fi prins undeva, poate în ușă. Dar când? Chinuit de neliniște, se doftorici cum putu, apoi, având senzația că degetul începuse să se umfle, își făcu o programare la ortoped.

Ca și cum nu ar fi avut destule probleme pe cap, comicul Andronic trăia o dramă profundă: nu mai făcea pe nimeni să râdă. Spectacolul de la televizor îl copiase după un program albanez pe care îl urmărise la Tirana, când însoțise actorii Teatrului de Comedie într-un turneu balcanic. Era, mai degrabă, un fel de pantomimă cu care reușise să se mențină la suprafață, dar, cu toate adaptările, se temea că, mai devreme sau mai târziu, va fi acuzat de plagiat.

Idei originale nu mai avea. Încercase nu demult o scenetă, dar nimeni nu râsesse la repetiții. O abandonase și, lipsit de orice inspirație, așteptase cuminte un miracol. Timpul trecea însă, iar Andronic devenise tot mai ursuz, se certa zilnic cu operatorii din platou, era mereu prost dispus și ajunsese să fie antipatizat de toată lumea.

Obosit, parcă lovit de tren, Andronic se târî în baie. Prin lumina chioară a becului de 40 de wați, comicul își văzu, în oglindă, chipul răvășit. Multe riduri, pete albe, cearcăne groase, plus o excrescență violetă care creștea fără oprire îl deprimară profund. Apoi observă că nu își mai mișcă bine degetele de la mână dreaptă, că gâtul îi trosnește fără motiv și că, dacă își trece mâna prin păr, desprinde o mulțime de fire. Nu încăpea îndoială, începuse să îmbătrânească. Fața lui, altădată rumenă și netedă,

semăna acum cu coaja zgrunțuroasă a unui stejar secular. Se apropie și mai mult de oglindă. Văzu cum pe nas îi răsăriseră niște umflături negre și tari, care, zgândărite, se măreau și mai mult. Posomorât, simți nevoia să se spele pe dinți, însă incisivii gălbui și spărți și caninii tociți îi umplură inima de durere. Ostenit și resemnat, se așeză pe vasul de toaletă. Întotdeauna își ținea o carte la îndemână și, cu gândurile aiurea, parcurse, fără să înțeleagă nimic, rândurile negre.

Deși noaptea era încă departe, lumina ca de penumbră a becului crea senzația de seară mohorâtă. În jur, liniștea profundă a apartamentului îi aduse în memorie amintiri triste. Îl văzu deodată pe bunicul Cantemir, bărbat zdravăn, din generația veche, om al sacrificiului de sine. Voinic în tinerețe, bunicul Cantemir se paradase spre final, zilele de pe urmă petrecându-și-le în curte, pe o bancă verde, vorbind despre moarte. Era convins că are cancer și că familia îi ascunde adevărul. Toamna, când strugurii se coceau, bunicul Cantemir își lua cadrul ortopedic și, târâș-grăpiș, se apropia de fructe. Mânca încet și scuipa cojile groase, care adesea i se lipeau pe bărbie. Andronic, în vremea aceea licean cu înclinații comice, intra în curte și rămânea îngândurat în fața aceluia spectacol trist. Atunci se gândea că deasupra întregii omeniri plutea umbra grea și neagră a timpului și că toate acțiunile acestei vieți erau inutile.

Tot stând pe vasul de toaletă, îl prinse moțăitul și, ca prin somn, auzi ușa de la intrare deschizându-se și trântindu-se tare. Pe hol, voci ascuțite se amestecau cu râsete groase și cu o tuse horcăită, de om bolnav. Speriat, comicul se scutură, se ridică brusc și își ciuli urechile. Curând, recunoscuse vocea inconfundabilă a nevastei. Avea musafiri. Nevasta se mișca de colo până colo, foșnind și chicotind la glumele musafirilor. La un moment dat, își auzi numele, urmat de un râs zgomotos, de femeie fără griji. Se gândi ce să facă. Ar fi rămas în baie, însă risca să fie descoperit și umplut de rușine. Din carte nu mai înțelegea nimic, așa că o închise. Se ridică, se lovi de chiuveță, se spălă repede, superficial, și, posomorât, deschise ușa. Drept în față îi apărură nevasta, cu o figură mirată:

— Aici erai?

Comicul își roti privirile și îi zări pe musafiri. Un bărbat înalt, chipeș, deși trecut de prima tinerețe, mângâia cu afecțiune spătarul unui scaun. Era îmbrăcat elegant, cu cravată.

— Soțul meu, mârâi nevasta.

Bărbatul cel chipeș surâse aproape imperceptibil și îi întinse mâna. Andronic zări o verighetă din aur alb.

— Pompilodor Dumitrov, rosti bărbatul pe un ton imperi-
al. Avocat.

— Avocat? repetă Andronic mașinal.

Bărbatul nu răspunse. Cu un gest maiestuos, își așeză pălăria neagră în cuier. Fără să aștepte o invitație, se așeză cu dezinvoltură pe un fotoliu. În fața lui, o masă mică și neagră părea strivită de atâta importanță.

Andronic, depășind momentul inițial de derută, își intra în rol:

— Luați loc, luați loc, râse el, mă bucur să avem în casă un avocat.

Nevasta îl privi încruntată și nemulțumită.

— Cred că ar fi bine să te prezinți domnului avocat.

— Desigur, desigur, reluă Andronic, repetând intenționat fiecare cuvânt. Frumoasă pălărie, frumoasă pălărie.

Nevasta îl țintui nedumerită și, în privirea ei aprinsă, Andronic descoperi frumusețea de altădată. În ochii avocatului licărea pofta și comicul simți o ură cruntă urcându-i-se până în gât.

— Dar parcă mai era cineva, se miră el. Am auzit mai multe voci, o tuse hodorogită de bolnav.

— Vi s-a părut, murmură avocatul, continuând să-i disece nevasta.

— Dragă, făcu Andronic, nu-l servești pe domnul avocat cu o tărie? Du-te repede, nu mai sta. Repejor!

Prințesa cunoștea acest fel de a fi al bărbatului ei. Oftă resemnată și, pironindu-și privirea vinovată în ochii metalici ai avocatului, se întoarse cu un foșnet și dispăru în bucătărie.

— Așa, răsuflă binedispus Andronic, să vorbim între noi, bărbații. Cu ce vă ocupați?

— V-am spus, sunt avocat. Pledez în cauze dificile. Dumneavoastră?

— Nu v-a spus Prințesa? Prințesa... repetă Andronic, iscodind satisfăcut reacțiile avocatului.

— Deloc. N-am vorbit despre dumneavoastră.

— Nu vă cred, rosti sentențios Andronic. Trebuie să vă fi vorbit! Am o personalitate debordantă.

— Poftim? se miră avocatul.

Andronic nu răspunse. Se ridică în fugă de pe scaun și deschise larg geamurile. Razele soarelui se repeziră drept în ochii avocatului, zgândărindu-l. Bărbatul se mișcă nemulțumit. Pe fereastră, turla bisericii străpungea un nor alburiu. Păsări cenușii treceau în zbor, fâlfâindu-și fără zgomot aripile. Undeva, de parte, fumul unei fabrici se răsucea subțiratic, dând impresia de toamnă. Odată cu soarele, zgomotele orașului năvăliră în cameră. Avocatul auzi un scrâșnet de roți, un claxon și multe voci de oameni. Se gândi că se face târziu.

— V-am spus eu, îl auzi deodată pe Andronic. Nu m-am înșelat. Bolnavul este aici, tușește adânc.

— Unde? întrebă distrat avocatul.

Andronic Regina îl privi nedumerit.

— M-ați întrebat ce ocupație am. Ei bine, începu el, surâzând ușor, n-o să mă credeți. Sunt barcagiu subteran.

— Poftim? se miră iarăși avocatul. Se simțea tot mai inconfortabil și privea nerăbdător spre bucătărie.

— Prințesa nu mai vine, îl lămură Andronic. Așa face întotdeauna când dispare în bucătărie – nu mai vine. De altfel, este firesc, din moment ce dispare.

Avocatul se ridică. Era nehotărât – să o caute pe doamnă în bucătărie, să aștepte pe scaun sau să plece, pur și simplu? Mângâindu-și părul, își mută greutatea de pe un picior pe celălalt. În minte îi veneau tot felul de trăsnăi, ba că a greșit apartamentul, ba că omul din fața lui este un nebun notoriu, ba că e victima unei farse a cunoscuților, ba că a pus mâna pe un caz important, cu șanse reale de reușită. De când începuse să pledeze, Pompilodor Dumitrov se credea un fel de Dumnezeu. La el veneau oameni disperați, în pragul dezastrului, și-i cereau să facă adevărate

minuni. Și, de multe ori, Dumitrov le făcea. Criminali notorii, escroci internaționali, pedofili dezgustători, politicieni corupți – toți fuseseră curățați de Dumitrov și trimiși înapoi în lume, pentru a-și continua activitatea distructivă. Conștient de talentul lui, se gândise că i s-ar potrivi de minune porecla „Cristos“. Cu abilitatea lui avocătească, o lansase cu discreție și, în scurt timp, nimeni nu-i mai spunea altfel. „Du-te la Cristos“, „Las` că există Cristos“, „Te trimit la Cristos“ – toate aceste vorbe linișteau cugețele încărcate ale clienților. Cristos îi apăra pe toți, fără discriminare, îi mântuia, cum îi plăcea să spună, punând o singură condiție: să fie plătit gras. Tarifele îi creșteau revoltător de repede și, în câțiva ani, clientela ajunsese să fie formată exclusiv din acea lume bună care umple restaurantele de lux, joacă prost tenis în echipament de marcă, își petrece revelionul în țări exotice și își face cumpărăturile la Paris, Milano sau Londra. Lume bună care, fiind în pericol de a nu mai fi considerată atât de bună, băga adânc mâna în buzunar și îl angaja pe Cristos.

Pompilodor Dumitrov își privi gazda cu coada ochiului. Soțul Prințesei era un bărbat micuț, pe jumătate chel, burtos și cu un aer de pisălog. Vorbea fără noimă și nu era cuprins de disperarea care, pe el, îl încânta atât de mult. Pe scurt, nu-i plăcea deloc.

Deodată, Andronic Regina făcu o piruetă și, aruncându-se la podea, își vârî capul sub canapea. Părea să caute cu înfrigurare ceva, iar avocatul Dumitrov se așeză înapoi pe scaun. Nu se simțea deloc în apele lui.

Triumfător, Andronic sări în picioare și fâlfâi sub nasul avocatului o pungă prăfuită și umflată.

— Este o minune, zise el misterios.

Cu gesturi mărunte și rapide, scoase din pungă ceva ce părea a fi o amestecătură de plastic și, cât ai clipi, se apucă să pompeze cu piciorul. Amestecătura se umflă luând un contur ciudat, până ce înaintea avocatului apărură o saltea de plastic sub formă de crocodil. Andronic se răsturnă pe crocodil și prinse a-și mișca picioarele cu încântare.

— Este delicios, murmură el, delicios. Tratament regesc!

Avocatul Dumitrov îl privi consternat. Se simțea complet neputincios.

— Veniți, domnu' avocat, îl provocă Andronic, vă relaxați cât ați zice pește. Este o saltea originală, invenție proprie, care asigură un proces de odihnire cu 50% peste nivelul obișnuit. Profitați, întindeți-vă, destindeți-vă. Lungiți-vă!

Avocatului Dumitrov i se făcu frică. Atunci când nu controla situația, când lucrurile păreau lipsite de rațiune, când oamenii deveneau violenți, lui Pompilodor Dumitrov i se muiau picioarele și își dorea să fugă departe, cât mai departe. Când masca de Cristos nu îl mai încăpea, Dumitrov devenea un ins timid, speriat și mizantrop, care ura lumea și se ascundea de ea. Își cunoștea această stare de spirit și se străduia să o controleze. În casa acelui om ciudat care se recomandase drept barcagiu subteran trăia același sentiment de zădărnici pe care îl resimțise pe vremuri, în liceu, când se străduia să intre în vorbă cu fetele.

Pompilodor Dumitrov se hotărî, brusc, să plece. Se ridică de pe scaun, se îndreptă nehotărât spre bucătărie, ezită, întinse mâna după pălăria neagră și, ocolind crocodilul, se strecură spre ușă.

— O clipă, o clipă! strigă biruitor Andronic. Numai o vorbă să avem!

Andronic Regina își juca rolul cu măiestrie. Și-ar fi dorit neapuse să se poată transpune atât de profund și pe scenă, dar acolo își pierdea inspirația, uita să improvizeze și era nevoit să recite fără talent texte memorate în prealabil. Acum însă, în fața avocatului gomos și lipsit de scrupule, se simțea un maestru al comediei, un artist fără seamăn. Dintr-un salt se postă între ușă și Dumitrov și, rânjind satisfăcut, îl țintui cu privirea lui spălăcită. Avocatul era năucit și speriat. Sfredelindu-l nemilos, Andronic văzu parcă aieva cum fața schimonosită a avocatului se descompune în milioane de celule mici și albicioase, aflate într-un proces furibund de oxidare: Pompilodor îmbătrâneva văzând cu ochii. Pielea i se subția și zbârcea, mușchii i se atrofia, oasele i se înmuiau, respirația îi devenea greoaie și neregulată. În ochi i se putea citi spaima.

— Domnule avocat, urlă Andronic în culmea fericirii, vă invit la o plimbare subterană!

Și, înhățând un cuțit de pe masă, se aruncă spre Dumitrov cu un urlat înspăimântător.

Avocatul abia reuși să se ferească. Alb de groază, se azvârli spre ușă și, băjbâind și tremurând, zgudui clanța și ieși val-vârtej pe holul întunecat al blocului. În urma lui, Andronic își scoase capul pe ușă și strigă amuzat:

— Domnu' avocat, ați asistat la un spectacol de teatru avangardist, interactiv, în care dumneavoastră, spectatorul, ați avut privilegiul să trăiți o stare de spirit unică, fără egal, creată în laboratorul miraculos al artei.

Dumitrov nu privi în urmă. Alergă la lift și, gâfâind, ciocăni disperat butonul. Din apartamentul barcagiului subteran auzi parcă o tuse hodorogită și un râs strident și răutăcios. I se făcu pielea ca de găină. Liftul nu mai sosea, și avocatul Dumitrov, clănțănind din dinți, privea neputincios ușa metalică mizerabilă. Speriat, căută din priviri scara blocului, însă nu văzu decât un hău negru și adânc. Atmosfera era sumbră, un bec chior pâlpaia, iar tusea hodorogită se auzea tot mai aproape. La un moment dat, i se păru că aude un fâlfâit înfundat de aripi. În mod ciudat, în momentul acela își aminti o poveste veche a bunicii despre un sfânt episcop Ioan, de origine slavă, care bântuia nevăzut munții. În copilărie, când se visa procuror, Pompilodor era hotărât să-l acuze post-mortem pe Sfântul Ioan de impostură și să-i intenteze un proces pe măsură.

În sfârșit, liftul sosi. Cuibărindu-se umil în cabina murdară și strâmtă, Pompilodor își dori să fie cât mai departe de locul acela înspăimântător.

— Ce-a fost asta? întrebă Prințesa autoritară, revenind din bucătărie. De ce mi-ai făcut asta?

Liftul plecă și Andronic Regina îi auzi zdrăngăneala de fiare obosite. Față în față cu nevasta, se înmuie și își luă o figură spășită, de copil vinovat. Singura armă pe care o mai avea împotriva ei era amenințarea cu sinuciderea. Prințesa, femeie puternică, rațională, se temea teribil de firea slabă și impredictibilă a soțului și de căderile lui nervoase. Adesea, înflăcărarea creatoare a comicalului sfârșea într-o criză teribilă de isterie și, inevitabil, într-o amenințare cu sinuciderea. Nesigură și prudentă, Prințesa bătea atunci în retragere.

— Bombonico, prințeso, se smiorcăi Andronic, iartă-mi exuberanța artistică! Domnul avocat avea gânduri necurate!

— Să nu te mai prind acasă! țipă Prințesa nervoasă, pierzându-și cumpătul.

— Atunci mă arunc pe geam, strigă Andronic și își luă avânt spre fereastra deschisă.

Prințesa abia apucă să-l prindă de mijloc. Căzură amândoi pe podea și începură să plângă – Andronic închipuindu-și că e la un spectacol mare, cu public numeros care, în loc să râdă la glumele lui, îl hui duie și îl alungă de pe scenă, iar Prințesa eliminându-și, involuntar, tensiunea nervoasă.

— Nasture, nasture! bâigui Andronic, simulând nebunia.

— Taci, taci! murmură Prințesa.

— Nasture, nasture...